

rodzina

TYGODNIK KATOLICKI

NR 17 (922) 23 KWIETNIA 1978 R. CENA 2 ZŁ

NUMER
SPECJALNY

XXII MIĘDZYNARODOWY KONGRES STAROKATOLIKÓW W NOORDWIJKERHOUT W HOLANDII

W dniach od 2 do 6 maja 1978 r. w Noordwijkerhout odbędzie się Międzynarodowy Kongres Starokatolików. Na Kongres zostali zaproszeni oficjalni reprezentanci i delegacje Kościołów Starokatolickich Unii Utrechckiej: z Holandii, Szwajcarii, Republiki Federalnej Niemiec, Niemieckiej Republiki Demokratycznej, Polski, Austrii, Jugosławii, Czechosłowacji, Włoch, Francji Szwecji, Stanów Zjednoczonych, Kanady i Brazylii.

Zaproszeni zostali również wszyscy przedstawiciele Niezależnego Katolickiego Kościoła Filipin, Reformowanego Katolickiego Kościoła Hiszpanii i Portugalii oraz Kościoła Anglikańskiego.

Kościół Starokatolicki Unii Utrechckiej z wymienionymi Kościołami jest w sakramentalnej interkomunii.

Podobnie jak na wszystkich poprzednich Kongresach Starokatolików, również w charakterze gości zapowiedzieli swoje uczestnictwo reprezentanci Patriarchatów Kościoła Prawosławnego.

W charakterze obserwatorów udział wezmą przedstawiciele Watykanu z Sekretariatu do Spraw Jedności Chrześcijan.

Numer 17 (922) Tygodnika Katolickiego „RODZINA” jest specjalnym wydaniem poświęconym KONGRESOWI. W niniejszym numerze zamieszczamy dane dotyczące życia i rozwoju niektórych Kościołów Starokatolickich Unii Utrechckiej.

*Święty Willibrord (695 – 739)
apostół i arcybiskup Fryzji
pierwszy rządcą Stolicy Utrechckiej*

Bp Maksymilian Rode

CHRZEŚCIJANIN W ŚWIECIE WSPÓŁCZESNYM

(The Christian in the contemporary World)

Świat współczesny w porównaniu ze światem, w którym żył i działał Jezus Chrystus, w którym żyli, cierpieli i rośli w siłę i liczbę chrześcijanie pierwszych dwóch-trzech wieków, zmienił się. Zmienił się zasadniczo! Pod każdym względem! On jest istotowo inny nawet w porównaniu z XVIII XIX w. Inny oczywiście nie w swojej substancji fizycznej, materialnej. Fizyczne substancjalne zmiany w świecie, w przyrodzie, nie dokonują się spostrzegalnie w ciągu tak krótkiego okresu czasu, jakim są dwa tysiąclecia. Świat współczesny jest inny, powtórzmy, nawet od świata XVIII XIX w., jest inny w jakości osiągnięć myśli społecznej i działania społecznego, w jakości myśli ekonomicznej i ekonomicznego działania, w jakości myśli politycznej i politycznego działania; słowem — w stanie swojej współczesnej cywilizacji i kultury.

Para już końca XVIII w., a zwłaszcza i elektryczność XIX w. nie tylko zostały niepoliczalnie w swoich formach służenia ludziom upowszechnione, ubogacone i udoskonalone, ale wzbogaciła je i formalnie i materialnie niemal wszechpotężna, gdyby nie była ujeta i kontrolowana przez człowieka, chociaż jest przez niego i może być przez niego z odpowiednich atomów wyzwalana, np. energia jądrowa.

Zmieniła się i zmienia technika naszych czasów; skróciły się i skracają się dzięki jetom, ilom, super-jetom odległości na Ziemi; Ziemia poprzez sputniki, rakiety i pojazdy kosmiczne dotknęła nie tylko księżyc, na którym stanęli już ludzie, ale chce się przybliżyć i do innych planet: współczesny człowiek Ziemi usiłuje wdrzeć się w tajemnice nieznanych „granic” przestrzeni i poznać również inne układy słoneczne, pragnie też ewentualnie nawiązać kontakt z innymi ludźmi, czy istotami rozumnymi, jeśli oni żyją gdziekolwiek we wszechświecie...

Zmienił się styl życia. Zmieniają się ustroje polityczne i społeczne. W miejsce dawnych państw o ustrojach niewolniczych, z bezlitosnym wyzyskiem wielkich mas ludzi przez garstki bogaczy, powstały państwa, zmierzające do realizacji treści sprawiedliwości społecznej, co dzieje się coraz wyraźniej w państwach o ustrojach socjalistycznych; a i w państwach kapitalistycznych dochodzi w tym zakresie do powolnych zmian. Światowy zaś już ruch na rzecz utrwalenia i upowszechnienia pokoju budzi coraz skuteczniej wśród ludzkości przekonanie o konieczności wyeliminowania z naszych dziejów wojen a zastąpienia ich powszechną międzynarodową i ogólnościową współpracą i to we wszystkich dziedzinach życia i działania ludzkiego.

W tych i w wielu, wielu innych, zmianach miało też i ma swój pozytywny udział chrześcijaństwo jako i religia i doktryna społeczna, oraz chrześcijanie jako wyznawcy Jezusa Chrystusa. Stąd, jeśli się dzisiaj jako przedmiot rozważania i to na forum międzynarodowym stawia temat: chrześcijanin w świecie współczesnym — to można rozumieć istotę i kierunek tego tematu jedynie jako w dalszym ciągu pozytywne współuczestniczenie chrześcijan w rozwoju postępu w ogóle, w rozwoju w szczególności nauki, techniki i sposobów rzeczywistego bratania się wszystkich ludzi naszego globu.

Zmienił się świat ludzki. Zmienił się styl życia ludzi. Zmieniło się nawet chrześcijaństwo jako instytucjonalizacja chrześcijaństwa w rozumieniu Pisma św. Nowego Testamentu. Nie zmieniły się jednak prawdy, głoszone przez Jezusa Chrystusa i Jego apostołów, a zawarte właśnie w Piśmie św. Nowego Testamentu i częściowo w Tradycji. Te prawdy pierwotnego chrześcijaństwa pielęgnuje i głosi je konsekwentnie chrześcijaństwo nowotestamentowe współcześnie realizowane przez Kościoły Starokatolickie i przez tych wszystkich chrześcijan, którzy trzymają się ściśle treści Nowego Testamentu i ducha praktyk pierwszych wieków chrześcijaństwa. I właśnie tu — w prawdach tych — nurt bratania wszystkich ludzi, nurt współpracy ogólnościowej, nurt wysiłków na rzecz pokoju i postępu — czyli współczesność w tych aspektach spotyka się z duchem poglądów Jezusa, głoszonych niemal dwa tysiące lat temu: chrześcijanin współczesny, rozumiejący chrześcijaństwo w jego pierwotnym, więc właściwym, ujęciu i pojęciu spotyka się z chrześcijaństwem właśnie pierwszych gmin chrześcijańskich, zwłaszcza gminy jerozolimskiej, gdzie „jeden duch i jedno serce ożywiały wszystkich wierzących. Żaden nie nazwał swoim tego, co posiadał, ale wszystko mieli wspólne” (Dz.Ap. IV, 32).

Chrześcijanin więc w świecie współczesnym na gruncie wiary w Boga Trójjednego, czyli w Trójcę św. i dający o Niej świadectwo, obok wielu innych prawd teologicznych i społecznych ma przede wszystkim głosić i realizować czy współrealizować treści m.in. następujących tekstów Pisma św. Bóg — czytamy w Księdze Rodzaju — „stworzył mężczyznę i kobietę” (I,27), „po czym im błogosławił, mówiąc do nich: Bądźcie płodni i rozmnażajcie się, abyście zaludnili ziemię i *uczynili ją sobie poddaną*” (28). Jezus Chrystus mówi do młodzieńca: „Kochaj bliźniego swego jak siebie samego” (Mt. XIX, 19 i in.), a bliźnim jest każdy człowiek, nawet nieprzyjaciel. Św. Jan zapisał słowa Jezusa Chrystusa: „I nastanie jedna owczarnia” (X,16), czyli nastanie kiedyś, a chrześcijanin może i ma się do tego swoją aktywnością społeczną w porządku przyrodzonym ale i środkami nadprzyrodzonymi przyczyniać — *znowu jedna wielka wspólnota, jedna wielka ogólnościowa a ponadnarodowa i ponadrasowa rodzina* o wysokim jednak już standardzie cywilizacyjnym i kulturowym. Przygotowaniu zaś i budowaniu tej wielkiej przyszłościowej rodziny całej ludzkości może i powinien służyć każdy chrześcijanin m.in. również czynnym zaangażowaniem się w ogólnościowym ruchu pokoju, pamiętając również o słowach błogosławieństwa Jezusa Chrystusa i przynaglany nimi: „Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój, albowiem oni będą nazwani synami Bożymi” (Mt. V, 9).

Chrześcijanin w świecie współczesnym to więc człowiek wierzący w Trójcę św., modlący się, solidnie pracujący w swoim stanowisku pracy, wzorowy ojciec i matka, trzeźwy, zdrowy i kulturalny młodzieniec i także dziewczyna, ale i aktywnie angażujący się w akcji: postępu ogólnoludzkiego, ogólnościowego krzewienia i utrwalania pokoju wśród i między wszystkimi narodami oraz ogólnoludzkiego braterstwa i współpracy.

XXII MIĘDZYNARODOWY KONGRES STAROKATOLIKÓW

22e Internationale Congres van Oud-Katholieken 22. Internationaler Altkatholiken Kongress 22nd International Old Catholic Congress 22e Congrès Vieux-Catholique International

Eminencjo

Najdosłojniejszy Księżę Arcybiskupie Utrechtu,

Wasze Eminencje, Wasze Ekscelencje,

Przewielebni i Wielebni Bracia Kapłani,

Drodzy Bracia i Siostry,

Dostojne Zgromadzenie XXII Międzynarodowego Kongresu

Starokatolików

Z Warszawy, ze stolicy Polski, w imieniu Kościoła Polskokatolickiego przywozimy najserdeczniejsze pozdrowienie w Panu naszym, Jezusie Chrystusie. Przybyliśmy z miasta, które podczas II wojny światowej zostało zniszczone w osiemdziesięciu pięciu procentach. Przyjechaliśmy z kraju, w którym ostatnia wojna pochłonęła sześć milionów dwieście dwadzieścia pięć tysięcy ofiar. W tej liczbie znalazło się aż dwa miliony dwieście dwadzieścia pięć tysięcy polskich dzieci.

Po trzydziestu czterech latach, wysiłkiem całego Narodu Polskiego, została odbudowana Warszawa — buduje się nowa Polska. W tej nowej Polsce rozwija działalność Kościoła Polskokatolickiego, który wchodzi w skład Kościołów Starokatolickich Unii Utrechckiej.

Na ręce Waszej Eminencji składamy najlepsze życzenia wszelkich łask i błogosławieństwa Bożego dla XXII Międzynarodowego Kongresu Starokatolików. Pozdrawiamy Dostojny Episkopat, Wielebne Duchowieństwo oraz wszystkich wiernych Kościoła Starokatolickiego Holandii.

Pozdrawiamy serdecznie zwierzchnika Chrześcijańskokatolickiego Kościoła — Jego Ekscelencję Biskupa Leona Gauthier'a, Czcigodnych Braci Kapłanów, Szanowne Delegatki, Szanownych Delegatów, jak również wszystkich wiernych ze Szwajcarii.

Słowa braterskich pozdrowień kierujemy do Jego Ekscelencji Biskupa Józefa Hummela, Przewielebnych Braci Kapłanów, Braci i Sióstr oraz wszystkich współwyznawców Kościoła Starokatolickiego Austrii.

Nasze pozdrowienie kierujemy pod adresem Jego Ekscelencji Biskupa Józefa Brinkhuesa, Przewielebnych Księży, Szanownych Delegatek i Delegatów oraz do wszystkich współwyznawców Kościoła Starokatolickiego z Republiki Federalnej Niemiec.

Bardzo serdecznie pozdrawiamy naszych Braci i nasze Siostry reprezentujących Kościoł Starokatolicki w Niemieckiej Republice Demokratycznej.

Braterskie i serdeczne słowa miłości kierujemy do naszych Braci i Sióstr z Kościołów Starokatolickich: Czechosłowacji, Jugosławii, Francji, Włoch i Szwecji.

Serdecznie pozdrawiamy Najdosłojniejszego Pierwszego Biskupa Tadeusza F. Zielińskiego, Czcigodnych Biskupów Ordynariuszy, Duchowieństwo i Wiernych Polskiego Narodowego Katolickiego Kościoła w Stanach Zjednoczonych, Kanadzie i Brazylii oraz wszystkich uczestników XXII Międzynarodowego Kongresu Starokatolików przybyłych z bliska i z daleka.

DOSTOJNE ZGROMADZENIE

O becny Kongres odbywa się w najpiękniejszym miesiącu maju, w którym cała przyroda budzi się do pełnego rozkwitu. Na każdym kroku widzimy w Waszym gościnnym kraju, w Holandii, niezliczone ilości pięknych kwiatów. To nas raduje i cieszy, a równocześnie przypomina, że Stwórca swoją łaską ubogaca każdy zakątek świata. Są jednak ludzie, którzy pragną zakłócić harmonijne i pokojowe współżycie narodów i mieszkańców kuli ziemskiej. Z trybuny obecnego Kongresu apelujemy do wszystkich ludzi, aby podjęli z nami szlachetny boj i walkę o pokój i pokojowe współistnienie całej ludzkości.

W czasie naszych modlitewnych zgromadzeń prosimy wspólnie naszego najlepszego Ojca w niebie, aby pomnożył liczbę apostołów i kapłanów owianych wiarą żywą, apostołskim męstwem i poświęceniem. Niech też duch wiary i ofiarnej miłości ogarnie wszystkich wiernych Kościoła Starokatolickiego Unii Utrechckiej, abyśmy mogli dalej kroczyć do wspólnego zwycięstwa prawdy pod świętym sztandarem Pana naszego, Jezusa Chrystusa.

1]

[2

U T Arcybiskupi R E C H T U

1. Piotr Codde (1648—1710)
2. Korneliusz Steenoven (1662—1725), pierwszy rząda niezależnego od Rzymu Kościoła Utrechckiego
3. Andrzej Rinkel, 73 Arcybiskup Utrechtu (obecnie w stanie spoczynku)
4. Godło Arcybiskupów Utrechtu

4]

[3

KOŚCIÓŁ STAROKATOLICKI W

H O L A N D I I

74 kanoniczny następca św. Willibrorda — Arcybiskup Utrechtu Marinus Kok, zwierzchnik Kościoła starokatolickiego w Holandii i przewodniczący Międzynarodowej Konferencji Biskupów Starokatolickich Unii Utrechckiej

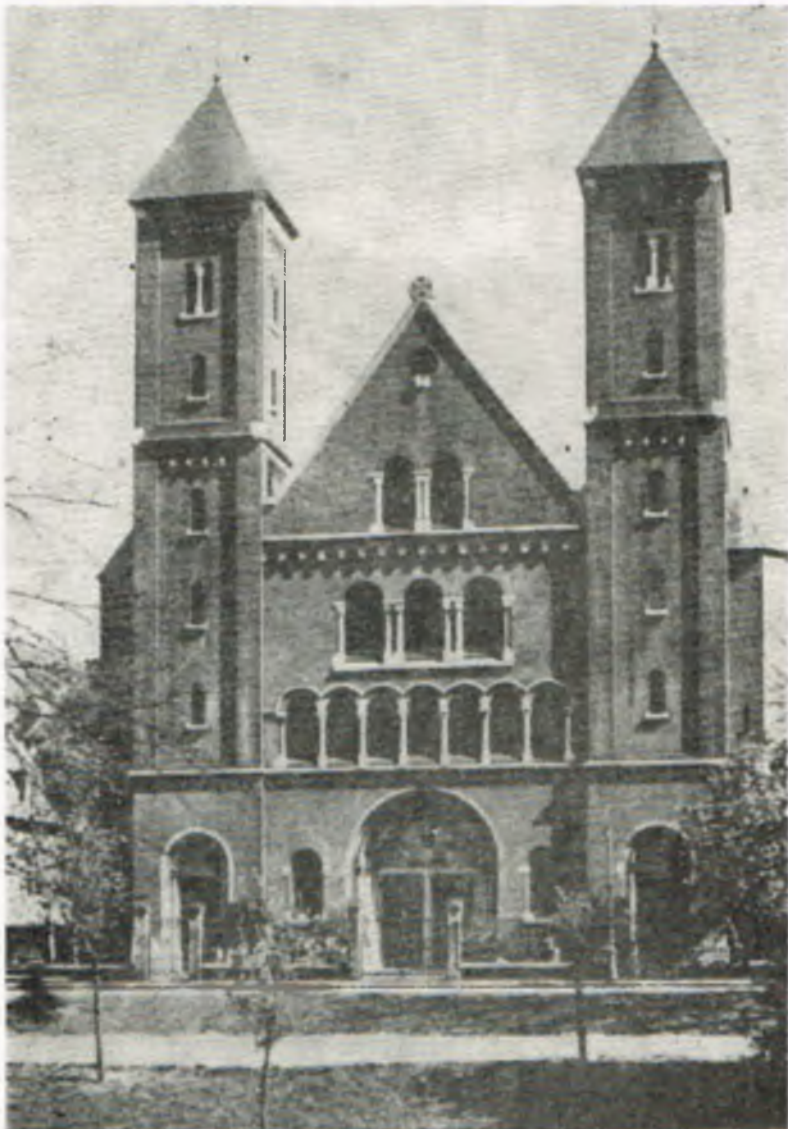
Zwierzchnikiem Kościoła Starokatolickiego w Holandii jest Arcybiskup Utrechtu Marinus Kok, 74 kanoniczny następca św. Willibrorda. Urząd biskupa Haarlemu sprawuje bp G.A. van Kleef, a biskupa Deventeru — Piotr Jans.

W skład Metropolitarnej Kapituły Utrechtu wchodzi: Arcybiskup Utrechtu Marinus Kok, dziekan — ks. archiprezbiter P.J. Maan, sekretarz — ks. archiprezbiter G.J. Blom; członkowie — bp P.J. Jans, ks. J.N. van Ditmarsch, ks. H.D. Raymaekers, ks. F. Smit. Członkami honorowymi są: arcybp Andrzej Rinkel, bp J.R. Sattertmaite i ks. kanonik J.A. Burley.

Kościół kształci duchownych na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu w Utrechcie. Posiada także Wyższe Seminarium Duchowne w Amersfoort.

Urzędowym organem prasowym Kościoła jest dwutygodnik „De Oud-Katholiek”.

Katedra starokatolicka w Utrechcie pw. św. Gertrudy

Widok na ołtarz główny katedry w Utrechcie

POLSKI NARODOWY KOŚCIÓŁ KATOLICKI W USA, KANADZIE I BRAZYLII

Zwierzchnikiem Polskiego Narodowego Kościoła Katolickiego w USA, Kanadzie i Brazylii jest Pierwszy Biskup dr Tadeusz ZIELIŃSKI. Kościół posiada 4 diecezje w Stanach Zjednoczonych. Ordynariuszem Diecezji Centralnej, z siedzibą w Scrantonie, jest bp Antoni RYSZ; ordynariuszem Diecezji Wschodniej, z siedzibą w Manchesterze, jest bp Walter SŁOWAKIEWICZ; ordynariuszem Diecezji Zachodniej z siedzibą w Chicago jest bp Franciszek ROWIŃSKI; Diecezją Buffalo — Pittsburghu zarządza Pierwszy Biskup dr Tadeusz

ZIELIŃSKI. Ordynariuszem Diecezji Kanadyjskiej, z siedzibą w Toronto, jest bp Józef NIEMIŃSKI. Wikariuszem generalnym Misji w Brazylii jest ks. senior Bronisław WOJDYLA.

Kościół kształci duchownych w Wyższym Seminarium Duchownym w Scrantonie.

Urzędowym organem prasowym jest dwutygodnik „Rola Boża”. Nadto Kościół wydaje kwartalnik „Polka”, będący organem prasowym Towarzystwa Niewiast Adoracji Najświętszego Sakramentu.

[1]

Pierwszy Biskup PNKK w USA,
Kanadzie i Brazylii, dr Tadeusz F. Zielinski

Ordynariusz Diecezji Kanadyjskiej
PNKK, bp Józef Niemiński

2]

1. Katedra PNKK w Scrantonie
2. Gmach Wyższego Seminarium Duchownego PNKK w Scrantonie
3. Katedra PNKK w Buffalo
4. Katedra PNKK w Chicago
5. Katedra PNKK w Toronto (Kanada)

3]

4]

[5]

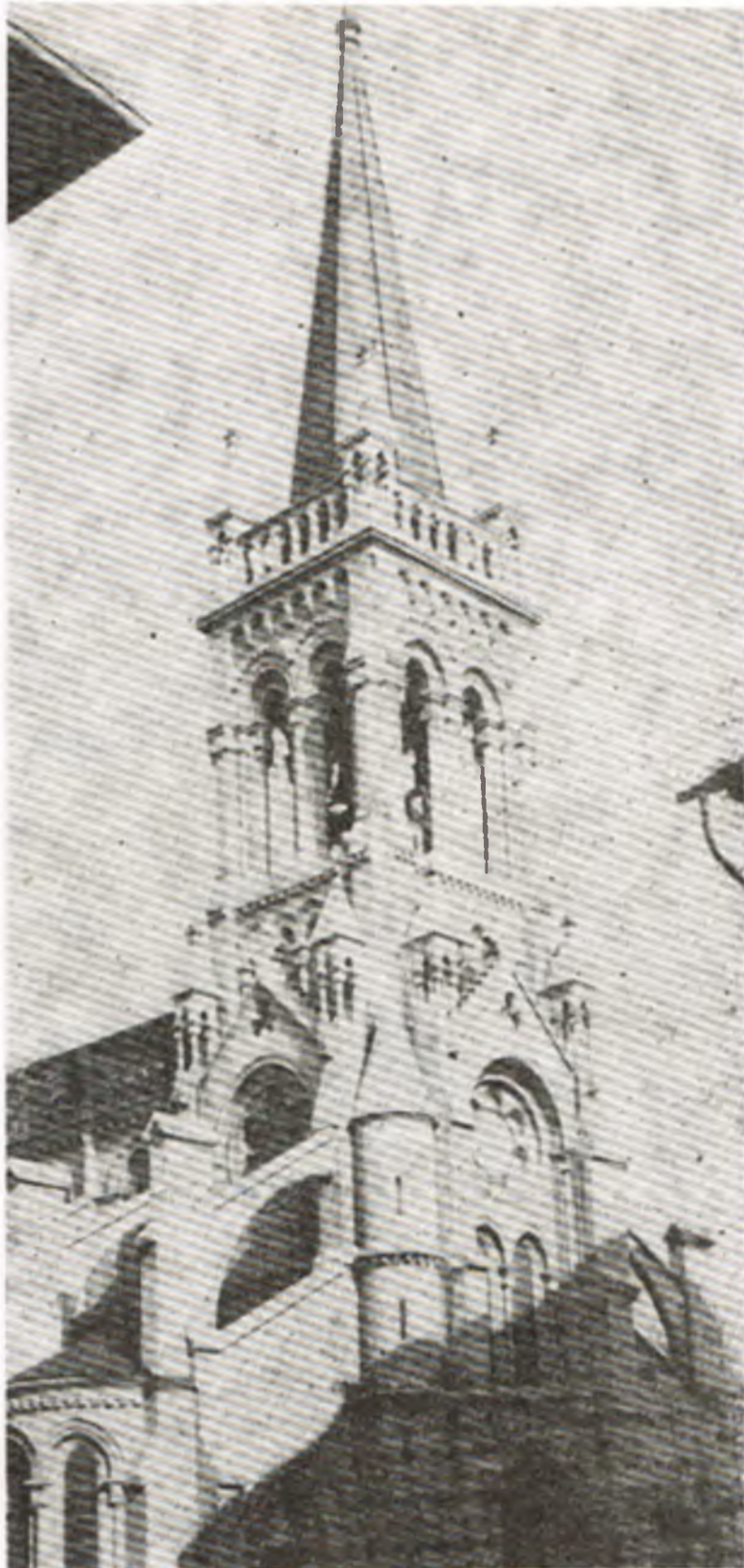
Zwierzchnik Kościoła Starokatolickiego w Szwajcarii i sekretarz Międzynarodowej Konferencji Biskupów Starokatolickich. bp Leon Gauthier

Zwierzchnikiem Kościoła Starokatolickiego w Szwajcarii jest bp Leon Gauthier, a wikariuszem generalnym ks. Franciszek Ackermann.

Kościół kształci duchownych w Chrześcijańskokatolickim Wydziale Teologicznym Uniwersytetu w Bernie.

Na Wydziale tym wykłady prowadzą: ks. prof. dr Kurt Stalder, ks. prof. dr Herwig Aldenhoven, ks. dr Walter Frei i ks. prof. dr Peter Amiet.

Urzędowym organem prasowym Kościoła jest dwutygodnik „Christkatholisches Kirchenblatt”.

Katedra starokatolicka w Bernie

Bp Leon Gauthier w otoczeniu nowo wyświęconych kapłanów

Zurich. Fragment procesji

1]

[2]

1. Zwierzchnik Kościoła Polskokatolickiego w PRL, bp Tadeusz R. Majewski
2. Wnętrze katedry pw. św. Marii Magdaleny we Wrocławiu
3. Święcenia kapłańskie w katedrze pw. Ducha Św. w Warszawie
4. Bp Tadeusz R. Majewski w otoczeniu rządców diecezji: ks. Antoniego Pietrzyka i ks. Benedykta Sęka

3]

[4]

KOŚCIÓŁ POLSKOKATOLICKI W

5]

6]

7]

**P
R
L**

Zwierzchnikiem Kościoła Polskokatolickiego w PRL jest bp Tadeusz R. Majewski.

Kościół podzielony jest na trzy diecezje: warszawską, wrocławską i krakowską. Ordynariuszem Diecezji Warszawskiej jest bp Tadeusz R. Majewski. Administratorem Diecezji Wrocławskiej jest ks. Antoni Pietrzyk. Administratorem Diecezji Krakowskiej jest ks. Benedykt Sęk.

Kościół kształci duchownych w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie. Studia teologiczne trwają 5 lat. Pracownikami naukowymi na Sekcji Teologii Starokatolickiej są: bp prof. dr Maksymilian Rode, ks. doc. dr Edward Balakier, ks. mgr Wiktor Wysoczański, ks. mgr Tomasz Wójtowicz i dr Jan Maluszyński.

Organem prasowym Kościoła jest tygodnik „Rodzina” i kwartalnik „Posłanictwo”.

5. Zabytkowy ołtarz główny w Żółkiewce

6. Z uroczystości poświęcenia nowo wybudowanego kościoła w Majdanie Leśniowskim

7. Wierni podczas nabożeństwa w nowo wybudowanym kościele w Bolesławiu k. Olsza

KOŚCIÓŁ STAROKATOLICKI W RFN

1]

[2

[3

Zwierzchnikiem Kościoła Starokatolickiego w RFN jest bp Józef Brinkhues.

Duchowni tego Kościoła kształcą się w Uniwersytecie i Wyższym Seminarium Duchownym w Bonn.

Wykładowcami są tam: ks. prof. dr Ch. Oyen, ks. lic. Kurt Pursch, ks. dr R. Nadler, dr Sigisbert Kraft.

Organem prasowym Kościoła jest „Altkatholische Kirchenzeitung”.

4]

1. Zwierzchnik Kościoła Starokatolickiego w RFN i skarbnik Międzynarodowej Konferencji Biskupów Starokatolickich, bp Józef Brinkhues

2. Biskup-sufragan Otto Steinhilber (1882—1977)

3. Bp Brinkhues w czasie serdecznej rozmowy z prawosławnym metropolitą Filaretem

4. Bp Brinkhues składa życzenia metropolicie Filaretowi z okazji świąt Wielkanocnych. Na przyjęciu obecni byli także przedstawiciele władz państwowych Niemieckiej Republiki Demokratycznej, z Seigewasserem, sekretarzem stanu do spraw kościelnych na czele

KOŚCIÓŁ STAROKATOLICKI W

Austrii

Zwierzchnikiem Kościoła jest bp Mikołaj Hummel. Kadry duchowne kształcą się na Wydziale Teologii Starokatolickiej Uniwersytetu w Bernie (Szwajcaria) i w Bonn (RFN).

Organem prasowym jest dwutygodnik „Altkatholisches Kirchenblatt”.

2]

[1

3]

4]

1. Zwierzchnik Kościoła Starokatolickiego w Austrii, bp Mikołaj Hummel

2. Renesansowy portal kaplicy starokatolickiej w Wiedniu

3. W dniach od 19 — 22 maja 1977 r. odbyło się w Wiedniu uroczyste sympozjum z okazji 100 rocznicy prawnego uznania Kościoła Starokatolickiego w Austrii. Myślą przewodnią sympozjum było hasło: „Starokatolicyzm współczesny w aspekcie religijnym i świeckim”.

W sympozjum, obok licznych przedstawicieli wiernych Kościoła Starokatolickiego w Austrii i całego jego duchowieństwa, uczestniczyło wielu gości z kraju i zagranicy. Wśród nich przewodniczący Międzynarodowej Konferencji Biskupów Starokatolickich, arcybiskup Utrechtu Marinus Kok, który był zarazem jednym z autorów dwóch głównych referatów. Z Polski w sympozjum uczestniczyli: przewodniczący Rady Synodalnej Kościoła Polskokatolickiego — biskup Tadeusz R. Majewski i sekretarz Rady Synodalnej — ks. Wiktor Wysoczański, ze Szwajcarii: przewodniczący Rady Synodalnej Kościoła Chrześcijańskokatolickiego — inż. dr Bernard Gilg z małżonką oraz ks. prof. uniw. dr Herwig Aldenhoven. Spośród przedstawicieli bratnich wspólnot ekumenicznych udział wzięli: proboszcz M. Branista z Rumuńskiego Kościoła Prawosławnego, ojciec Awernir z rosyjskiej prawosławnej parafii w Wiedniu, superintendent krajowy Kościoła Metodystycznego w Austrii — Walter Schwarzwinger. Byli również obecni przedstawiciele federalnego ministerstwa oświaty, którzy przekazali zebrany w serdecznym tonie utrzymane pozdrowienia w imieniu władz Republiki Federalnej Austrii.

Na zdjęciu: bp Mikołaj Hummel celebruje uroczystą Mszę św. z okazji otwarcia sympozjum

4. Przyjęcie uczestników sympozjum przez burmistrza Wiednia w salach ratusza wiedeńskiego.

Who are the Old Catholics? They are a federation of several independent national Churches which are definitely Catholic in faith and worship, and are also non-Papal. Amongst them the Archbishop of Utrecht holds a Primacy of honour not dissimilar from that accorded in the Anglican Communion the Archbishop of Canterbury.

Wherever they are found they are the Church of a minority of the people, but smallness of numbers does not mean that they are an unimportant Church. On the contrary, they occupy a very definite place in Catholic Christendom and they are in communion with almost all the Churches of the Anglican Communion. Old Catholicism results from the fusion of two separate and distinct movements away from the Church of Rome. The first of these was caused by Jesuit intrigue which in the eighteenth century drove the See of Utrecht into separation from the Roman Obedience. This Mother diocese of the Netherlands had been founded by St. Willibrord, a missionary from Northumbria, in A.D. 696. The schism in the Church of the Netherlands arose, when the Pope deposed Archbishop Petrus Codde and appointed a new bishop, which was contrary to church law. Part of the Church remained loyal to the Chapter of the Archbishop (the Old Catholics) and the others took the side of Rome (the Roman Catholics). The Church of Utrecht was not prepared to bow before the Jesuit Papal striving after power. It maintained its rights and elected Cornelis Steenoven Archbishop of Utrecht (1723). He was consecrated by the Roman Catholic Bishop Dominicus Maria Varlet.

In separation from Rome (and with the revived Sees of Haarlem and Deventer) Utrecht retained a valid Apostolic Succession in its ministry and continued to be Catholic in faith and worship. For Utrecht the Scriptures and Tradition were and are the sources of the Catholic faith, in such manner that Tradition can never add anything to, or take away from, the Scriptures. For Rome Tradition came to stand above the Scriptures and was finally embodied in the Pope (1870). The Vatican Council of 1870 killed any hope of reconciliation with Rome.

The same Vatican Council produced another separation from Rome, a secession of some magnitude, which occurred in Central Europe where its leader was the celebrated Dr. Ignatius von Döllinger, a Theological

Professor of the University of Munich. His followers came to be called Old Catholics because they rejected the new doctrines of the Papal Church and appealed to the standard of faith and worship in the Undivided Christian Church. Excommunicated by Rome, they sought and obtained recognition by the See of Utrecht, and in consequence enjoy Orders which even the Roman Church admits as valid.

The Old Catholic Churches have revised doctrine, worship and discipline and there are differences between the different Churches in these matters, but all are united on the basis of the Declaration of Utrecht, as agreed in 1889.

From 1870 onwards the Old Catholic Churches have been in close touch with the Anglican Churches. The Old Catholics responded to the Lambeth Appeal of 1920 in regard to Christian Unity. In 1925, the Old Catholics declared unqualified acceptance of Anglican Orders and Sacraments. At Bonn, in 1931, terms of intercommunion were agreed upon, and have since been ratified on both sides. Members of either Communion may, therefore, obtain hospitality in matters spiritual in the Churches of the other.

Since the Union conferences held in Bonn in 1874 and 1875 under the leadership of von Döllinger, excellent relations have been maintained with the Eastern Orthodox Churches. These bonds were strengthened by the presence of official Eastern Orthodox delegates at several international Old Catholic congresses.

In 1973 the preliminary conversations with the Orthodox Churches were brought to a conclusion. It was decided that there should be an official dialogue which should lead eventually to a form of intercommunion. Official conversations were begun with the Roman Catholic Churches in 1966 which soon grew into a cordial recognition and acceptance of each others' Catholicity. Although serious and fundamental differences between the two Churches still exist, a partial agreement with regard to the Communication in sacris has been reached for the Netherlands, Germany and Switzerland. The suggested practical rules are still awaiting ratification by Rome.

The Old Catholic Churches mean to build a bridge between Christians. They want to do this from an evangelic catholic inspiration in union with the Church of all ages, but with eyes and ears open to the needs of the contemporary world, living by faith, love and hope.

1. Zabytkowy pastoral Arcybiskupów Utrechtu

2. Od lewej: Arcybiskup Utrechtu dr A. Rinkel (w sta-

nie spoczynku), Arcybiskup Canterbury dr Geoffrey F. Fischer, bp P.J. Jans, ordynariusz Diecezji w Deventerze

HISTORIA STAROKATOLICYZMU

Kim są starokatolicy? Są Unią wielu niezależnych narodowych Kościołów, które są bezsprzecznie katolickie w wierze i kulty religijnym oraz nie podlegają papieżowi. Arcybiskupowi Utrechtu przysługuje w tej Unii prymat honorowy podobny do tego, jaki przysługuje Arcybiskupowi Canterbury w Anglikańskiej Wspólnocie.

Gdziekolwiek Kościół Starokatolicki zostaje zorganizowany, należy wprowadzić do mniejszości wyznaniowych, ale mniejsza ilość wyznawców nie oznacza wcale, że Kościół ten nie ma większego znaczenia. Przeciwnie, starokatolicy zajmują ściśle określone miejsce w chrześcijaństwie katolickim i są w interkomunii nieomal ze wszystkimi Kościołami Wspólnoty Anglikańskiej.

Starokatolicyzm powstał z połączenia się dwóch oddzielnych i różnych ruchów, które zrodziły się poza Kościołem rzymskim. Pierwszy z nich spowodowała intryga jezuitów, która w XVIII wieku doprowadziła Biskupstwo Utrechtu do wyłączenia się spod obediencji Rzymu. Ta diecezja

— matka w Niderlandach — została założona przez św. Willibrorda, misjonarza z Northumbrii w r. 696. Do schizmy w Kościele Niderlandów doszło wtedy, gdy papież złożył z urzędu arcybpa Piotra Codde i mianował na jego miejsce innego biskupa, co było sprzeczne z prawem kościelnym. Część Kościoła pozostała wierna Kapitułce Arcybiskupiej (starokatolickiej), druga część stanęła po stronie Rzymu (rzymskokatolickiej). Kościół Utrechtu nie był przygotowany do tego, aby ugiąć się przed papiesko-jezuicką potęgą. Utrzymał swoje prawa i wybrał w r. 1723 Korneliusza Steenovena na Biskupa Utrechtu. Sakry biskupiej udzielił Steenovenowi rzymskokatolicki biskup Dominik Maria Varlet.

Mimo oddzielenia się od Rzymu i po przywróceniu Biskupstwa Haarlemu i Deventer, Utrecht zachował ważność sukcesji apostołkiej urzędu biskupiego i pozostał katolickim w swej wierze i kulty religijnym. Pismo św. i Tradycja były i są dla Kościoła Utrechtu źródłami wiary katolickiej w tym znaczeniu, że

Tradycja nie może nigdy dodać, ani cze­go­kol­wiek ująć z tego, co zawar­te jest w Piśmie św. Dla Rzymu Tradycja jest czymś wię­cej ani­żeli Pi­smo św. i została ona ucieleśnio­na w papieżu w 1870 roku. Sobór Watykański w roku 1870 pogrzał wszelką nadzieję pojednania się z Rzymem.

Ten sam Sobór Watykański spowodo­wał inny rozdział z Rzymem, zerwa­nie o wielkim znaczeniu, które nastąpiło w Europie Środkowej, a ki­dręgo przywódcą był słynny dr Ignacy Dollinger, profesor teologii na Uniwersytecie w Monachium. Jego zwolennicy postanowili przyjąć nazwę starokatolików, gdyż odrzucili nowe dogmaty papieskiego Kościoła i stanęli na gruncie wiary i kultu niepodzielnego Kościoła chrześcijań­skiego. Wyklęci przez Rzym uzyskali uznanie swej stolicy biskupiej w Utrechcie i w konsekwencji sakre biskupią, której ważności sam Rzym nie zaprzecza.

Starokatolickie Kościoły mają od­nowioną doktrynę, kult i dyscypli­nę kościelną; istnieją także drobne różnice między nimi, ale wszystkie są zjednoczone na gruncie Deklara­cji Utrechckiej z 1869 roku. Poczy­nając od r. 1870 Kościoły Starokatolickie utrzymywały zawsze ściśle kontakty z Kościołami Anglikańskimi. Starokatolicy przyjęli chętnie apel Konferencji w Lambeth doty­czący jedności chrześcijan. W r. 1925 przyjęli bez zastrzeżeń ważność anglikańskich święceń i sakramen­tów. Na konferencji w Bonn, w r. 1931, wypracowano zasady interko­munii i ratyfikowano je obu­stron­nie. Członkowie Wspólnoty Angli­kańskiej mają dotąd korzystać jako goście z dóbr duchowych Kościoła Starokatolickiego i odwrotnie.

Od czasu zawarcia Unii Utrech­ckiej, dzięki konferencjom w Bonn w r. 1874 i 1875, kierowanym przez Dollingera, nawiązano bardzo dobre stosunki ze Wschodnimi Kościołami Prawosławnymi. Więzy te zostały umocnione dzięki temu, że w licz­nych Międzynarodowych Konferen­cjach Starokatolickich brali udział oficjalni delegaci Wschodniego Koś­ciola Prawosławnego. W roku 1973 wstępne rozmowy z Kościołami Pra­wosławnymi zostały zakończone. Po­stanowiono rozpocząć oficjalny dia­log, który ma ewentualnie doprowa­dzić do interkomunii.

W 1966 roku rozpoczęto także ofi­cjalne rozmowy z Kościołem Rzym­skokatolickim, które wkrótce zostały uwieńczone serdecznym uznaniem i akceptacją katolickości obu Kościo­łów. Wprawdzie istnieją jeszcze po­ważne i podstawowe różnice między obu Kościołami, to jednak doszło do częściowej ugody z uwzględnieniem „*communicatio in sacris*” dla Koś­ciola Starokatolickiego w Niderlan­dach, RFN i Szwajcarii. Zapropono­wane praktyczne zasady czekają jeszcze na zatwierdzenie przez Rzym.

Kościoły Starokatolickie dążą do zbudowania pomostu między chře­ścijanami. Pragną to uczynić w oparciu o ewangeliczno-katolicką in­spirację i w jedności z Kościołem wszystkich wieków, ale także mając oczy i uszy otwarte na potrzeby współczesnego świata, żyjącego wia­rą, nadzieją i miłością.

(Tłum. z ang., z broszu­ry pt. „*Eucharistic Wor­ship*”, wyd. przez Kościół Starokatolicki Niderlandów, E.B.)

Uczestnicy Międzynarodowej Komisji do Spraw Dialogu Starokatolicko-Prawosławnego (Chambessy, 1977)

Uczestnicy sesji Międzynarodowej Konferencji Biskupów Starokatolickich Unii Utrechckiej

K O N F E R E N C J E

1. W dniach od 6 do 10 czerwca 1977 r. odbyła się w Moskwie Światowa Konferencja pod hasłem: „Działacze religijni o trwały pokój, rozbrojenie i sprawiedliwe stosunki między narodami”. Na zdjęciu reprezentanci Kościoła Polskokatolickiego

2. Budapeszt 1977 r. Grupa uczestników konferencji zwierzchników Kościołów z krajów socjalistycznych, z udziałem sekretarza Światowej Rady Kościołów, dr. Filipa Pottera

3. Moment wymiany serdecznych życzeń z okazji wręczenia odznaczeń kościelnych przez metropolitę polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego w Polsce, Bazylego, Pierwszemu Biskupowi PNKK, Tadeuszowi Zielińskiemu, bp. Tadeuszowi Majewskiemu oraz bp. F. Rowińskiemu

TO THE CHILDREN THE WORLD OWES REMEMBRANCE

We are among the living! We look at trees, stars, houses, the lively young people around us, at children playing and going to school. Their coevals perished during the second world war. They are no longer with us, those little girls in pigtails, those little boys in scouts' uniforms who together with us — when we were children ourselves — collected stamps, played football, hide-and-seek and a thousand other games.

Fate allowed us to survive, they, our coevals, the younger and older friends of our childhood years — they perished during the war. They died before firing squads, were buried under the ruins of houses, of bombed churches, they died of wounds, fell in battle, were burned alive in hospitals, were murdered in concentration camps or perished from hunger. They are not among us. Thirteen million children from all over Europe — millions of growing boys and girls, including over 2 million Polish children, lost their lives during the war. They fell victim to the most terrible crime man can commit against man.

A similar fate might also have befallen us... In a sense they died for us and in our name. During the war grown-up people died at the front, in the resistance, fell victim to Hitler's tyranny in the concentration camps, in the ghettos, grown-up people died from hunger, wounds, disease... The second war

was a war of barbarians against the free world, a genocidal war which brought death to millions among the peoples of conquered and occupied Europe.

Every human being represents a priceless, unrepeatable value. Every human being has a right to live. But the death of a small defenceless child is particularly distressing and terrible. It had not yet known the joy of life, the privilege of very living creature, when the war took its life away.

Millions of little people are no longer among us, their lives having been taken by the Nazis. We who survived bear a debt of remembrance, a moral duty to remember them all.

The Child Health Centre, which is being built by the joint of the Polish people and all people of good will in the world, is intended as a small part of the repayment of this great moral debt. We want this great up-to-date medical centre to serve the little children of our day and age, who have been afflicted by illness, whom an evil fate has robbed of health or who have been injured in a cruel accident. Let these children who have into the world in time of peace receive the best and most efficient treatment from this complex of medical establishments built as a result of collective self-sacrifice.

There are towns in Europe whose names recall to this day the years of the last war. Although young people in Warsaw, Oradour,

Leningrad, Coventry, Rotterdam, Dresden, Stalingrad, Lidice or Hamburg know those years only from hearsay and history books, the older inhabitants to this day remember those times of menace and misery which visited them then. This memory of the past is the collective knowledge of all the peoples of Europe. It ought to provide us with a common political and moral concern for the peace of Europe and the world.

We cannot bring the children who fell in battle or were murdered back to life. We want to retain the memory of them and to pass that memory on to succeeding generations.

We appeal to all people whose hearts are capable of feeling, to everyone who understands the difference between what is good and what is bad, to add his or her name to the long list of joint builders of the Child Health Centre, which is a monument to the child victims of the war!

Every contributor is a joint creator of this most magnificent monument, which is a symbol of love towards children, towards Man, towards humanity. The Child Health Centre is a symbol of the victory of good over bad, of Peace over War, it is a collective expression of the solidarity of the peoples fighting for Peace, for security and for cooperation among the nations of Europe and the world.

*Civic Committee for the Building
of the*

*Monument Hospital
Child Health Centre*

In 1943 (Auschwitz)... and after 35 years in 1978

TYGODNIK KATOLICKI „RODZINA”. Wydawca: Społeczne Towarzystwo Polskich Katolików. Zakład Wydawniczy „Odrodzenie”. **KOLEGIUM REDAKCYJNE PEŁNIĄCE FUNKCJE REDAKTORA NACZELNEGO:** ks. Edward Bałakier, bp Maksymilian Rodec, ks. Tomasz Wojtowicz, ks. Wiktor Wysoczański (przewodniczący Kolegium); **ZESPOŁ REDAKCYJNY:** Małgorzata Kapińska (starszy redaktor), Feliks Krotowicz (sekretarz redakcji), Mirosława Kuźel (redaktor); **OPRACOWANIE GRAFICZNO-TECHNICZNE:** Marek Dzięgielewski; **KOREKTA:** Marek Ambroży. Adres redakcji i administracji: ul. Kredytowa 4, 00-062 Warszawa. Telefony redakcji: 27-89-42 i 27-03-33; administracji 27-84-33. Wpłaty na prenu-

meratę nie przyjmujemy. Prenumeratę krajową należy opłacać w urzędach pocztowych lub u listonoszy (kwartalnie — 26 zł, półrocznie — 52 zł, rocznie — 104 zł). Zlecenia na wysyłkę „Rodziny” za granicę przyjmuje oraz wszystkich informacji na ten temat udziela: RSW „Prasa-Książka-Ruch” Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw, ul. Towarowa 28, 00-958 Warszawa. Nadesłanych rękopisów, fotografii i ilustracji redakcja nie zwraca oraz zastrzega sobie prawo dokonywania zmian w treści nadesłanych artykułów. Druk: Prasowe Zakłady Graficzne RSW „Prasa-Książka-Ruch”, Warszawa, ul. Smolna 10/12. Zam. 465. S-38.

Nr indeksu 37477

Z SERCEM W HERBIE

„A jeżeli masz dziecko — najszczęśliwszy z ludzi,
które jest jako ptaszek i motyl, i kwiat —
Spójrz w oczy dziecka... W sercu ci się zbudzi
radość, której nie zaćmi najsmutniejszy świat”.

(Julian Ejsmond „Uśmiech dziecka”)

Przed dziesięciu laty — w lutym 1968 roku Komitet Honorowy Budowy Pomnika-Szpitala Centrum Zdrowia Dziecka ogłosił swój apel, w którym czytamy:

„Wojna, rozpętana przez hitleryzm w roku 1939, wymierzona była w to, co dla ludzi najcenniejsze — w ich wolność i poczucie godności.

Najstraszniejsze i najbardziej nikczemne w tym strasznym i nikczemnym programie faszyzmu było prowadzenie wojny przeciw dzieciom...

Wśród ofiar faszyzmu na ziemiach polskich były niemowlęta, pozbawione jeszcze świadomości istnienia, dzieci stawiające pierwsze kroki, malcy, którzy zaczęli dopiero poznawać świat, chłopcy i dziewczynki, sposobiący się do rozpoczęcia nauki w szkole, a także, w wielkiej liczbie, heroiczni sojusznicy dorosłych — harcerki i harcerze, dziewczęta i chłopcy, którzy chwycili za broń, szli na linie frontu, w bój partyzancki, do konspiracyjnego podziemia...

Zwycięska, odbudowana Ojczyzna, dla której dziecko jest skarbem największym — oddaje hołd swoim małym obywatelom, którzy w dramacie wojny odeszli do kronik narodowej historii.

Wszystkie nasze dzieci walczące, ginące i zwyciężające w starciu z bestialskim faszyzmem — żyją w pamięci narodu polskiego”.

Słowa te zawierał Apel Komitetu Honorowego Budowy Pomnika Centrum Zdrowia Dziecka, ogłoszony w lutym 1968 roku.

Właśnie wtedy postanowiono, że najpiękniejszym i najwartościowszym hołdem złożonym pamięci dzieci — które z bólem, ze strachem i męką, dorosłą odwagą: ze łzami przerażenia w czystych, ufnych oczach — ginęły — będzie przywrócenie najjaśniejszego, najradośniejszego uśmiechu dzieciom naszych i przyszłych czasów, którym dzieciństwo zamroczyła choroba. Beztróskę dzieciństwa przywróci im Centrum Zdrowia Dziecka. Kiedy dorosną, staną się zdrowymi, w ich świadomości na zawsze utrwali się wdzięczność i szacunek dla tych dzieci, które walczyły i ginęły jak dorośli żołnierze, by one miały spokojne niebo, spokojny sen i uśmiech pełen ufności.

Spółczesność polskie, środowiska polonijne i wielu ludzi różnych narodowości na całym świecie z nieustającym zainteresowaniem i nie szczędząc środków obserwują postęp prac budowlanych na terenie budowy Centrum Zdrowia Dziecka. Środki masowego przekazu w całej Polsce informują na bieżąco o każdym nowym piętrem, o każdym nowym budynku.

W czerwcu 1977 r. zakończył się pierwszy etap budowy Pomnika-Szpitala. Przekazano do eksploatacji pierwsze obiekty CZD

W Centrum Zdrowia Dziecka zatrudnionych będzie około 1.600 osób, w tym ponad 200 lekarzy i 600 pielęgniarek. Oprócz personelu medycznego pracować tu będą biolodzy, chemicy, socjologowie, psychologowie i pedagodzy. Pomocą w ich pracy będzie zespół szkoleniowy, złożony z doskonale wyposażonej biblioteki, czytelnicy, ośrodka informacji naukowej, a także sal wykładowych i seminaryjnych.

Centrum Zdrowia Dziecka będzie najnowocześniejszym szpitalem i ośrodkiem leczniczym pediatrycznym w kraju, i jednym z najnowocześniejszych w Europie. Opiekę lekarską znajdą tu dzieci jej potrzebujące od urodzenia aż do 18 roku życia. W Centrum Zdrowia Dziecka w Międzyzlesiu skoncentrowane będą, oprócz powszechnych, wąskie specjalności lecznicze, takie jak: leczenie wad i zaburzeń rozwojowych, anatomicznych, endokrynologicznych i metabolicznych, urologia, onkologia, kardiologia i kardiochirurgia oraz neurologia i neurochirurgia.

Jeszcze przed zakończeniem wszystkich prac na terenie Szpitala-Pomnika przyjmowane będą dzieci na konsultacje i badania, a w szczególnych wypadkach stosowane będzie leczenie ambulatoryjne.

W czerwcu br. mija 5 lat od chwili wmurowania kamienia węgielnego pod Centrum Zdrowia Dziecka. Obiekt ten buduje cały naród polski, spieszą z pomocą ludzie dobrej woli z Polonii i obywatele różnych krajów. To piękna inicjatywa, zrodzona z najszlachetniejszych potrzeb serca. W 1979 roku zostanie otwarty cały Szpital-Pomnik, w którym beztróski uśmiech dziecka odzyskają nie tylko potrzebujące pomocy polskie dzieci, ale i z innych krajów.

Czyż może być szlachetniejsza realizacja idei braterstwa i solidarności?

M.K.

Ofiarodawcy zagraniczni wpłacają swe ofiary na konto dewizowe:

Bank Polska Kasa Opieki SA
Nr E/100565
Pomnik-Szpital CZD

Ofiary na Centrum Zdrowia Dziecka przekazujemy w kraju na konto:

PKO I O. Warszawa
Nr 1531-2222-132
Pomnik-Szpital CZD

